וסיפא איצטריך ליה. שיהא דנקט משום דבעי למשמועינן שמותר ליתנן תחת ראשיהן ותו לא איכפת לן אם יפיח מאחר שפוסטן: **כנגד ראשיהן.** אצל ראשיהן: **שמע מיניה.** מדמותר להניחן אצלו לא חיישינן לשמא יפיח: **תפילין מן הצד.** להניחן אצלו כשהוא יושן: **הניחא.** האי דלא חיישינן לכלאים למאן דאמר אבנטו של כהן גדול ביום הכפורים שהוא של בוץ זהו אבנטו של הדיוט כל ימות השנה ואין כלאים בבגדי כהן הדיוט שפיר: **לא זהו וזו.** דשל הדיוט כל השנה של כלאים: **קשיס הן.** ואינן מחממין לפיכך אין בהן משום כלאים: **נמטא.** לבד ט) פלטר"א בלע"ז: **גמדא.** קשה: **שרי.** אין בו משום כלאים דהעלאה דומיא דלבישה דאית בה הנאת חימום הוא דאיתסר: **למדינה אסור.** שנוהג בה דרך חול: **הר גריזים.** מקום מושבן של כותים: **עם לעשות לה'.** כשבא עת לעשות דבר לשמו של מקום מותר להפר בו תורה: **לתלמיד במקום הרב.** לרשב הכנסת ולסגן בפני כהן גדול ואינו כממעט כבוד הרב: **כולה משום כבודו דכהן גדול.** מרמין אותו שיש שררות הרבה למטה ממנו אבל בעלמא אין חולקין: אין

בא לו. תפילין מן הצד שריין. פירש רש"י ולא חיישינן שמא ייסן בהן ויפיח אבל בפ"ק דתמיד (דף כז.) מפרש טעמא אחרינא דלא חיישינן דילמא מגגדר ונפל עלייהו ואיכא בזיון תפילין: **אלא** למאן דאמר לא זהו אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר. אע"ג דפלוגתא דתנאי היא בפרק קמא (דף יב.) הוא רואה לייסב מתניתין דפ"ק דתמיד (דף כה:) ההיא דמקפלין ומניחין תחת ראשיהן אצלו דכולי עלמא:

קשין הן. תימה א"כ מאי היא דאמר בפ"ק דערכין (דף ג.) י) הכל חייבין בכלאים בהנים ויש וישראלים ופריך פשיטא ומשני בהנים איצטריך ליה סד"א הואיל ואיסתרי לגבייהו כלאים בעבודה שלא בעידן עבודה שלא יתנו ליהנות בהן אמר רב פפא לא תימא תחת ראשיהן אלא אימא כנגד ראשיהן אמר רב משרשיא שמעת מינה תפילין מן הצד שפיר דמי הכי נמי מסתברא דכנגד ראשיהן דאי סלקא דעתך תחת ראשיהן ותיפוק לי משום כלאים דהא איכא אבנט ונהי נמי דניתנו ליהנות בהן הא מתהני מכלאים ג) הניחא למ"ד אבנטו של כהן גדול (א) (בשאר ימות השנה) [א] זה הוא אבנטו של כהן הדיוט אלא למאן דאמר אבנטו של כ"ג לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר וכי תימא כלאים בלבישה והעלאה הוא דאסור בהצעה שרי והתניא ג) א לא יעלה עליך אבל אתה מותר להציעו תחתיך אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תיכרך נימא אחת על בשרו וכ"ת דמפסיק ליה מידי ביני ביני והאמר ר"ש בן פזי אמר ר' יהושע בן לוי אמר רבי משום קהלא קדישא שבירושלים ב אפי' עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהן אלא לאו שמע מינה ג כנגד ראשיהן שמע מינה רב אשי אמר ה לעולם תחת ראשיהן והא קא מתהני מכלאים בגדי כהונה קשין הן ד כי הא דאמר ר) רב הונא בריה דר' יהושע האי נמטא גמדא דנרש שריא ת"ש בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור ובמקדש ה בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן ש"מ ובמדינה לא והתניא בעשרים וחמשה [בטבת] יום הר גרזים [הוא] דלא למספד יום שבקשו כותיים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו ו) ונתנו להם באו והודיעו את שמעון הצדיק מה עשה לבש בגדי כהונה ונתעטף בבגדי כהונה ומיקירי ישראל עמו ואבוקות של אור בידיהן וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה עד שעלה עמוד השחר כיון שעלה עמוד השחר אמר להם מי הללו אמרו לו יהודים שמרדו בך כיון שהגיע לאנטיפטרס זרחה חמה ופגעו זה בזה כיון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה אמר להם דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי אמר להם למה באתם אמרו אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך עובדי כוכבים להחריבו אמר להם מי הללו אמרו לו כותיים הללו שעומדים לפניך אמר להם הרי הם מסורין בידיכם מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסיהם והיו מגררין אותן על הקוצים ועל הברקנים עד שהגיעו להר גרזים כיון שהגיעו להר גריזים חרשוהו וזרעוהו כרשינין כדרך שבקשו לעשות לבית אלהינו ואותו היום עשאוהו יו"ט אי בעית אימא ראויין לבגדי כהונה ואי בעית אימא [2] עת לעשות לה' הפרו תורתך: חזן הכנסת נוטל ספר תורה: ש"מ ז) חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב אמר אביי כולה משום כבודו דכ"ג היא: וכהן גדול עומד: מכלל ח) שהוא יושב והא אנן ט) תנן אין

וסיפא איצטריכא ליה פושטין ומקפלין ומניחין תחת ראשיהם: פושטין ומקפלין ומניחין אותן תחת ראשיהן: ס ע) שמעת מינה בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן אמר רב פפא לא תימא תחת ראשיהן אלא אימא כנגד ראשיהן אמר רב משרשיא שמעת מינה תפילין מן הצד שפיר דמי הכי נמי מסתברא דכנגד ראשיהן דאי סלקא דעתך תחת ראשיהן ותיפוק לי משום כלאים דהא איכא אבנט ונהי נמי דניתנו ליהנות בהן הא מתהני מכלאים ג) הניחא למ"ד אבנטו של כהן גדול (א) (בשאר ימות השנה) [א] זה הוא אבנטו של כהן הדיוט אלא למאן דאמר אבנטו של כ"ג לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר וכי תימא כלאים בלבישה והעלאה הוא דאסור בהצעה שרי והתניא ג) א לא יעלה עליך אבל אתה מותר להציעו תחתיך אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תיכרך נימא אחת על בשרו וכ"ת דמפסיק ליה מידי ביני ביני והאמר ר"ש בן פזי אמר ר' יהושע בן לוי אמר רבי משום קהלא קדישא שבירושלים ב אפי' עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהן אלא לאו שמע מינה ג כנגד ראשיהן שמע מינה רב אשי אמר ה לעולם תחת ראשיהן והא קא מתהני מכלאים בגדי כהונה קשין הן ד כי הא דאמר ר) רב הונא בריה דר' יהושע האי נמטא גמדא דנרש שריא ת"ש בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור ובמקדש ה בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן ש"מ ובמדינה לא והתניא בעשרים וחמשה [בטבת] יום הר גרזים [הוא] דלא למספד יום שבקשו כותיים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו ו) ונתנו להם באו והודיעו את שמעון הצדיק מה עשה לבש בגדי כהונה ונתעטף בבגדי כהונה ומיקירי ישראל עמו ואבוקות של אור בידיהן וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה עד שעלה עמוד השחר כיון שעלה עמוד השחר אמר להם מי הללו אמרו לו יהודים שמרדו בך כיון שהגיע לאנטיפטרס זרחה חמה ופגעו זה בזה כיון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה אמר להם דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי אמר להם למה באתם אמרו אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך עובדי כוכבים להחריבו אמר להם מי הללו אמרו לו כותיים הללו שעומדים לפניך אמר להם הרי הם מסורין בידיכם מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסיהם והיו מגררין אותן על הקוצים ועל הברקנים עד שהגיעו להר גרזים כיון שהגיעו להר גריזים חרשוהו וזרעוהו כרשינין כדרך שבקשו לעשות לבית אלהינו ואותו היום עשאוהו יו"ט אי בעית אימא ראויין לבגדי כהונה ואי בעית אימא [2] עת לעשות לה' הפרו תורתך: חזן הכנסת נוטל ספר תורה: ש"מ ז) חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב אמר אביי כולה משום כבודו דכ"ג היא: וכהן גדול עומד: מכלל ח) שהוא יושב והא אנן ט) תנן אין

בשרו נוגע בהן כדתנן לא יתן אדם מרדעת של כלאים על כתיפו אפי' להוליא זבל ומה שהשיב ר"י לה"ר שמעון מינגיל"א על אותם קושטא פורפיטיינ"ש שיש בהן כלאי בגדים ומוכין של צמר אע"פ שהבגדים שעליהן הן של פשתן יש להתיר כדאיתא בספ"ק דביצה (דף טו. וסס) לשון ר"י: **בגדי** כהונה היוצא בהן למדינה אסור. וכן משמע בפרק האיש מקדש (קדושין דף נד.) דאפי' בעזרה אסור לכתחילה לגוזשן שלא לצורך עבודה דקאמר בגדי כהונה אין בהן מעילה לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת פי' שיוכלו להזהר להסירן מיד אחר עבודה ומשמע הא לכתחילה לגוזשן אסור דבזה אפשר להזהר וא"ת הא אמרינן בפרק האומר בקידושין (דף סו.) גבי יגאי המלך הקס להס בגין שבין עיניך אלמא שמותר להניחו אפילו חוץ למקדש וליכא למימר דמיד נזרקה בו מינות דהתם משמע דאכתי לא נזרקה בו מינות עד בתר הכי דקאמר ותורה שבכתב מה תהא עליה ולא אמר נמי התורה שבעל פה ומיהו למאן דאמר (לעיל ז:) דווקא עודהו על מצחו מרגלה יכול להניחו כל שעה ואור"ת דלכולי עלמא יכול להניחו כל שעה מדכתיב ביה והיה על מצחו תמיד (שמות כח) ואף על גב דאיצטריך לדרשא אחריתי לעיל בפרק קמא (דף ז:) שלא יסיח דעתו ממנו ושמא יש לומר מדכתיב תרי זימני והיה על מצח אהרן והיה על מצחו נפקא ויותר היה נראה לומר דשלא כדין עשה שהניח הציץ מיהו הכא לא הוה מצי לאכוחי דנזרקה בו מינות שכפר בכל התורה שבעל פה עד בתר הכי דדייק מדלא קאמר אלא תורה שבכתב מה תהא עליה: אין

עין משפט נר מצוה

ו א ב מיי' פ"י מהלכות כלאים הלכה יב סמג לאוין רפ"ג טוש"ע י"ד סימן שא סעיף א:
ז ג מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הלכה ו:
ח ד [מיי' פ"י מה"ל כלאים הלכה יג] טוש"ע י"ד סימן שא סעיף ב בהג"ה:
ט ה מיי' פ"ח מה"ל כלי המקדש הלכה יא [ופ"י מה"ל כלאים הלכה לב וברא"ד]:

מוסף רש"י

אבנטו של כהן גדול. ראה לעיל ו ע ורש"י ומוסף רש"י שם. שמא תיכרך נימא אחת. ויש מימים גדולים ונפיס כגון של לופקרין שקורין קו"ט ומחממת במקומה ועובר משום לא תלבש שעטנז, אי נמי מימא בעלמא כיון דעיקר הבגד מהנהו ומחממו מלמעה הוא לה הא לגיסה דאית בה הנאה (ביצה יד:). דמפסיק ליה מידי. שנותן בגד אחר ביניהם (שם). אסור לישן עליהן. מדרבנן (שם). נמטא. בגד שקורין פלטר"א בלע"ז, גמדא. קשה, כמו (פסחים קיא.) גמוד מפאני, דבר שהוא כוון ונעשה קשה, דנרש. מקום, שריא. לגיסה, שאינו מחמם (ביצה טו.). ש"מ חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. מדקתני חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לרשב הכנסת כו' ואין חזן הכנסת נותנה לכ"ג, אלא מכבד את רשב הכנסת בפני הסגן ובפני כ"ג ורשב הכנסת מכבד הסגן בפני כ"ג, ש"מ חולקין כבוד לתלמיד, תלמיד קטן חולק כבוד לתלמיד גדול ממנו ואע"פ שהרב שם ואין גנאי לרב, ותמצא כמ"ד חולקין, דפלוגתא היא בית נוחלין (ב"ב קיט:) גבי בנות צלפחד (סוטה מז:). כולה משום כבודו דכ"ג היא. ועוגה אין חולקין והכא כולה משום יקרא דכ"ג הוא שמרלאה את מעלותיו מעלה למעלה ממעלה (שם).

מוסף רש"י

אבנטו של כהן גדול. ראה לעיל ו ע ורש"י ומוסף רש"י שם. שמא תיכרך נימא אחת. ויש מימים גדולים ונפיס כגון של לופקרין שקורין קו"ט ומחממת במקומה ועובר משום לא תלבש שעטנז, אי נמי מימא בעלמא כיון דעיקר הבגד מהנהו ומחממו מלמעה הוא לה הא לגיסה דאית בה הנאה (ביצה יד:). דמפסיק ליה מידי. שנותן בגד אחר ביניהם (שם). אסור לישן עליהן. מדרבנן (שם). נמטא. בגד שקורין פלטר"א בלע"ז, גמדא. קשה, כמו (פסחים קיא.) גמוד מפאני, דבר שהוא כוון ונעשה קשה, דנרש. מקום, שריא. לגיסה, שאינו מחמם (ביצה טו.). ש"מ חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. מדקתני חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לרשב הכנסת כו' ואין חזן הכנסת נותנה לכ"ג, אלא מכבד את רשב הכנסת בפני הסגן ובפני כ"ג ורשב הכנסת מכבד הסגן בפני כ"ג, ש"מ חולקין כבוד לתלמיד, תלמיד קטן חולק כבוד לתלמיד גדול ממנו ואע"פ שהרב שם ואין גנאי לרב, ותמצא כמ"ד חולקין, דפלוגתא היא בית נוחלין (ב"ב קיט:) גבי בנות צלפחד (סוטה מז:). כולה משום כבודו דכ"ג היא. ועוגה אין חולקין והכא כולה משום יקרא דכ"ג הוא שמרלאה את מעלותיו מעלה למעלה ממעלה (שם).

רבינו חננאל

והאי דקתני שינה משום ומקפלין ומניחין אותם תחת ראשיהן. ואמרינן ומינה את שמע דניתנו ליהנות דהא נותנין אותן תחת ראשיהן. ודחינן לא תימא תחת אלא אימא מניחין אותם כנגד ראשיהן ולא ראשיהן עליהן, ש"מ כשם שבגדי קדש מותר לישן כנגדם כך התפילין מותר לישן כנגדם אם הם נתונים לו מן הצד. וברור לן דשינויא דשנינן שינויא הוא, דאי איפשר לישן על בגדי כהונה דאבנט כלאים הוא ומדאורייתא אסור בהעלאה עליו. ומדרבנן אסור להציעו תחתיו ולישן עליו ואפילו י' מצעות זו על זו וכלאים תחתיהן אסור לישב עליהן. כך על זה הדרך סוגיא דשמועה זו שלקא. ואמר רב אשי אפי' תימא תחת ראשיהן כיון שהן קשין דהא חוטן כפול ששה אין נימא נשמטת מהן ונכרכת בבשרו כדרב הונא בריה דר' יהושע דאמר (ניטמא) [נימא] גמדא דנרש שריא. כלומר כיון שהוא קשה מותר לישן עליו

גליון הש"ם

גמרא שמעת מינה בגדי כהונה ניתנו ליהנות. עיין פ"א מ"ט דכלים בר"ש: **שם** לעולם תחת ראשיהן. עי' באר שבע סוף הוריות ד"ה אף כליו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' הניחא למ"ד אבנטו של כ"ג ביוה"כ זה הוא אבנטו של כהן הדיוט בשאר ימות השנה אלא למ"ד אבנטו של כ"ג ביוה"כ לא זה הוא כנ"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמרא (בשאר ימות השנה) תא"מ:

לעזי רש"י

פילטר"א. (מצע)-לֶבֶד.

תוס' ישנים

גמ'. ש"מ תפילין מן הצד שרו. פי' רש"י ולא חיישינן (להפסקה) [להפחה], ולא דק דפ"ק דתמיד (כז. ל) מפרש בהדיא טעמא (ולא) חיישינן [דילמא] מיגגדר ונפיל עלייהו פי' ואיכא ביזיון שאוכב עליהם. וא"ת היכי פטינן מידי מרב פפא דהא מיהו גופיה דמוי מדמי ליה. י"ל דפטינא ליה הכי מדלא קאמר רב פפא דילמא כנגד ראשיהן. ועוד ד[מ]עיקר מילתיה דרב אשי ד[הי]א לפי האמת (ד)פטינא [ליה ד]כנגד ראשיהן הוא דקאמר. מ"ר. **תיפוק לי משום כלאים.** תימה על מה שפירש רבינו יעקב דכלאים בלילה שהותרו ביום הותרו גם בלילה אף על פי שאין הלילה עוהגת בלילה כדמפרש בתוספות פרק התכלת [מ, ב] גבי (טלית) [מכלאי] אין בה משום כלאים אפילו בטלית פטורה, ומאי שנא לילה של כלאים מותר שלא (בתכלת) [במקום מצוה], ועוד קשה דבתכלת (מנ, ח)] ובשמעתא קמייתא דערכין [ג, ב] הכל חייבין בלילה בין כהנים לויים וישראלים כו' פטינא סד"א הואיל ואיסתרו כלאים לגבייהו לא ליחייבו קמ"ל דהא דאיסתרו בעידן עבודה שלא בעידן עבודה מיהא לא אישתרו. מיהו ההיא לאו קושיא היא דמייתי [ב]בגדי חול דלא אישתרו כלאים כמו שפירש ר"ת, אבל מהך דהכא מיקשי לך. אלא אומר רבינו טלית שהיא עשויה להתאמו בכל שעה שירצה קאמר דחמצא דלעביד בה לילה ומשתמש בה בכל שעה שירצה, אבל בגדי כהונה אינן [אלא] לצורך עבודה ולכך לא הותרו אלא בשעת עבודה [אבל שלא בשעת עבודה] כגון בהעטה [לא] אבל לבישה במקדש ודאי לא אתרו כדמשמע בשמעתין דדייק לעיל הא לגופי מהלכי ש"מ ניתנו ליהנות בהם ולא קשיא ליה איסור כלאים עד לבסוף גבי הצעה. וכן שמעון הצדיק שלבש בגדי כהונה במדינה ופריך מינה על בריתא דקתני בה במדינה אסור אבל במקדש ניתא ליה דמותר אפילו שלא בעידן עבודה, וכן בסוף מוספתא דכלאים בגדי כהן גדול שיוצא בהן במדינה חייב ובמקדש בין לשרת ובין שלא לשרת פטור מפני שהן לאוין לעבודה וקתני נמי התם בגדי כהונה ובגדי כהן גדול אין בהן משום כלאים, ושלא בעידן עבודה איצטריך למימר הכי, ובמגאתה בפרק התכלת [מא, ל] ובחולין פרק כל הבשר [קי, ב] דיקדקנו עליון בפי' בריתא זו של מוספתא. מ"ר. **ותיפוק לי משום כלאים.** תימה מאי שנא דאיסור כלאים פטינא ליה דאיכא וגבי מעילה מספקא ליה אי ניתנו ליהנות בהם אי לא, ושמעתא דלב ב"ד מתנה עליהם לא שייך הכא לומר שיהו קדושין לאחרין. י"ל דלאו קדשי ה' נקראו לענין מעילה כיון שניתנו ליהנות בהם דלא ניתנה תורה למלאכי השרת והוו להו בגלא מעילה דומיא דקדשי קנים וקדשי מזבח דלא חזו להקרבה לא הן ולא דמיהן. מ"ר. **אלא לאו כנגד ראשיהן ש"מ.** בפ"ק דתמיד (כז, ב) דמי ואינינא אימא באותם שאין בהן כלאים פי' דלא מייתי באינגנו, ותנא בתרא דפטינא מייתי הכא דניתנו ליהנות לא מייתי התם כלל. **בגדי בהונה קשים הן דאמר רב הונא בר'.** פי' רש"י דנמטא גמדא דנרש שריא וכן בגדי כהונה שרו. והקשה רבינו יעקב מדאמר בריש [ג, ב] ובתכלת [מנחות מנ, ח]